

Metodologia de l'anàlisi política

2012/2013

Codi: 101104

Crèdits ECTS: 12

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Graduat en Ciència Política i Gestió Pública	818 Graduat en Ciència Política i Gestió Pública	OB	2	A

Professor de contacte

Nom: Robert Liñeira Sanchez

Correu electrònic: Robert.Lineira@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No és necessari cap prerequisit.

Objectius

El curs pretén ser una introducció a totes les etapes de la recerca en ciència política. El propòsit fonamental és facilitar les eines perquè l'alumne sigui capaç tant de produir coneixement a través de recerques originals, com d'avaluar críticament recerques d'interès polític d'altres autors. Així, el curs toca tots els aspectes necessaris per comprendre la lògica de la recerca politològica: les diferents maneres de produir coneixement, la formulació de preguntes i de respostes temptatives, el tractament dels conceptes, la recollida de dades i la seva anàlisi.

Els objectius principals dels curs són:

1. Ser capaç de dissenyar una recerca que produeixi coneixement nou.
2. Ser capaç de transformar els conceptes en variables de manera vàlida i fiable.
3. Ser capaç d'aplicar les eines estadístiques adequades per variables nominals i per variables numèriques, saber-les utilitzar i saber-les interpretar.
4. Ser capaç d'aplicar la noció de control a les recerques, i comprendre les implicacions que la introducció d'una variable de control té sobre les relacions originals.

Competències

- Aplicar les diferents tècniques d'anàlisi del comportament i actors polítics a casos reals de l'esfera política interna i internacional.
- Aplicar les principals teories de la disciplina i els seus diferents camps a problemes pràctics i professionals reals.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que es comprèn la lògica de l'anàlisi científica aplicada a les ciències polítiques.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.
- Utilitzar els fonaments metodològics en les ciències polítiques.

- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
2. Demostrar que es comprèn la lògica de l'anàlisi científica aplicada a les ciències polítiques.
3. Dissenyar i planificar una recerca en l'àmbit de la ciència política.
4. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
5. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
6. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
7. Treballar autònomament.
8. Utilitzar els fonaments metodològics en les ciències polítiques.
9. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.
10. Utilitzar una base de dades polítiques fent servir en cada cas les tècniques bàsiques apropiades de l'estadística descriptiva.
11. Valorar críticament l'ús de l'instrumental analític per a la validació de les hipòtesis plantejades.
12. Valorar críticament l'ús dels mètodes inductiu, deductiu i comparatiu.

Continguts

PART I. EL DISENY D'UNA RECERCA

1. La pregunta de investigació

La pregunta d'investigació: què? qui? com? per què?

Les respostes tentatives: la revisió de la literatura i l'elaboració del marc teòric

2. Ús i mesura dels conceptes

Què volem dir quan parlem de... La importància dels conceptes

Categoritzacions, tipologies i tipus ideals

Estructura dels conceptes i tipus de definicions

Dels conceptes a les variables: el procés d'operacionalització

Nivells de mesura i tipus de variables

Error de mesura: validesa i fiabilitat

3. Hipòtesis i explicacions

Com entendre el que passa?

Què és una hipòtesi? Hipòtesis descriptives i explicatives

Què és una explicació?

La causalitat: variables independents i variables dependents

Noció i mètodes de control

El mètode experimental

El mètode estadístic

El mètode comparat

Els estudis de cas

PART II: LA CONSTRUCCIÓ DE LES DADES

4. La recollida de dades

Veure, llegir i preguntar: observació participant, ús de documents i entrevistes

L'entrevista qualitativa: entrevistes estructurades, semiestructurades i no estructurades

L'entrevista estandarditzada: el qüestionari

5. L'organització de les dades

Com organitzar la informació: unitats, variables i observacions

Bases de dades

Fulls de càlcul

6. Fonts de dades per a l'anàlisi política

Enquestes (CIS, CEO, ESS, Eurobaròmetres, ICPSR)

Resultats electorals (MIR, NDS, etc.)

Bases de dades comparades (Polity, QoG, Comparative Political Data, etc.)

PART III: L'ANÀLISI DE LES DADES

7. Anàlisi descriptiva univariant

La descripció estadística

Mesures de centralitat

Mesures de dispersió

Representacions gràfiques

8. Mostreig i inferència

Població i mostra

Representativitat i capacitat de generalització

Error de mostreig i nivell de confiança

Magnitud de la mostra

La inferència estadística

Nivell de significació

Tipus de mostreig

Ponderació

9. Relacions entre variables categòriques

Relacions entre variables i verificació d'hipòtesis: anàlisi bivariant i multivariant

Taules de contingència: cel·les, columnes, files i marginals

Tipus de taules

Com interpretar les taules

Mesures del grau d'associació entre variables

La prova de significació khi quadrat (χ^2)

10. Relacions entre variables cardinals (I)

Diferències de mitjanes

Significació i prova t

L'anàlisi de la variància

11. Relacions entre variables cardinals (II)

L'anàlisi de correlació

La visualització de la relació: el gràfic de dispersió

El càlcul del coeficient de correlació r de Pearson

El model de regressió

El càlcul dels coeficients de regressió

La bondat de l'ajustament

12. Introducció a l'anàlisi multivariant

Relacions espúries, additives, intermediades i condicionades

Les taules de contingència controlades

Proves de significació i coeficients d'associació a l'anàlisi multivariant

PART IV: LA PRESENTACIÓ FORMAL DE LA RECERCA

13. Com presentar un treball de recerca

Tipus de recerques: informes de consultoria i recerques acadèmiques

Estructura dels treballs: capítols, epígrafs, paràgrafs

Gràfics, taules, apèndix

Cites i bibliografia

PART V: LA CIÈNCIA DE LA POLÍTICA

14. Debats en torn a la investigació en ciència política

La política com a ciència? És possible la generalització?

Ciències socials i ciències naturals? Podem trobar les causes dels fenòmens polítics?

Paradigmes d'investigació en ciències socials

Metodologia

El pla docent de les activitats supervisades inclou tres tipus de sessions: teòriques, pràctiques i de treball en grup. Totes les sessions aniran destinades a l'assimilació dels continguts de l'assignatura que s'hauran de demostrar en una prova final. Una part important del treball autònom dels alumnes anirà destinat a l'elaboració d'un treball de recerca empírica que utilitzi les tècniques de recollida i anàlisi de dades contemplades durant el curs. En aquest sentit, s'utilitzarà un programa estadístic (SPSS) per tal que l'alumnat es familiaritzi en el seu ús i l'utilitzi per les diferents anàlisis que s'hauran de realitzar al llarg de tot el curs acadèmic així com en el tema que han d'investigar. A aquest efecte, els alumnes es repartiran -a principi de curs- en grups de quatre que escolliran un tema per investigar. El tema per investigar haurà d'estar relacionat amb alguna assignatura substantiva ja cursada anteriorment: Ciència Política, Política Espanyola, Sociologia, etc.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	60	2,4	1, 2, 3, 8, 11, 12
Presentació de Treballs	15	0,6	1, 2, 3, 5, 6, 7, 11
Pràctiques a l'aula d'informàtica	30	1,2	8, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Tutories de suport a la realització del treball	30	1,2	2, 3, 8, 11, 12
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs	60	2,4	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Estudi	60	2,4	1, 5, 6, 7, 8, 10, 12
Lectura	30	1,2	2, 5, 6, 7, 9, 12

Avaluació

1. Exàmens (40% de la nota final), en les dates que fixi el professor (examen parcial) i la facultat (examen final).
2. Lliuraments de pràctiques (20% de la nota final).

3. Un treball en grup (40% de la nota final). El treball serà una recerca original aplicant les eines explicades durant al curs a una matriu de dades facilitada pel professorat. El treball s'anirà elaborant al llarg del curs i s'avaluarà a través de 3 lliuraments diferents.

- Primer lliurament: finals de novembre
- Segon lliurament: primera quinzena de març
- Tercer lliurament: primera quinzena de maig

Consideracions importants:

- Per superar l'assignatura cal haver superat la part de pràctiques, la del treball i els exàmens. La nota final s'obtindrà a partir de les proporcions indicades per cadascuna de les 3 parts.
- L'examen parcial serà el dia que fixi el professor i que es farà públic amb l'antelació suficient.
- L'examen final serà al final del curs, el dia que fixi la Facultat i que es farà públic amb antelació suficient.
- Per aprovar una pràctica cal haver assistit a la sessió pràctica corresponent i lliurar-la personalment.
- Cadascun dels lliuraments dels treballs s'avaluaran amb una nota màxima de 10 punts. Per cada dia de retard en el lliurament d'aquests es restaran 3 punts a la nota corresponent.
- Es preveu una prova de compensació a la que podran a presentar-se els estudiants que hagin seguit el curs amb regularitat però no hagin superat el treball o l'examen podran tornar a presentar-se. Aquesta avaluació compensatòria tindrà lloc en les dates establertes per la facultat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	40% de la qualificació final	3	0,12	2, 5, 6, 7, 9
Pràctiques	20% de la qualificació global	12	0,48	2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11
Treball	40% de la qualificació global	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Bibliografia

Bibliografia metodològica:

Corbetta, Piergiorgio. 2003. *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid: McGraw-Hill.

Manheim, Jarol B. i Richard C. Reich. 1986. *Análisis Político Empírico. Métodos de Investigación en Ciencia Política*. Madrid: Alianza.

Pollock III, Philip H. 2005. *The essentials of political analysis*. Washington: CQ Press.

Bibliografia estadística:

Farré, Mercè. 2005. *Estadística: un curs introductori per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 1. Descriptiva i exploratòria univariant*. Bellaterra (Cerdanyola): Servei de Publicacions UAB.

Bardina, Xavier, Mercè Farré i Pedro López-Roldán. *Estadística: un curs introductori per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 2. Descriptiva i exploratòria bivariant. Introducció a la inferència*. Bellaterra (Cerdanyola): Servei de Publicacions UAB.

Pardo, Antonio i Miguel Ángel Ruiz. 2009. *Gestión de datos con SPSS statistics*. Madrid: Síntesis.

Pérez, César. 2009. *Técnicas estadísticas con SPSS 15*. Madrid: Pearson Educación.